

Véresen komoly

Részegh Botond kiállítása

TOTTH BENEDEK

Várfok Galéria, 2017. X. 18. – 2018. I. 7.

kiállítás

Amikor Botond felkért, hogy nyissam meg a kiállítását, szabad kezet kaptam tőle. Mindössze annyit mondott, hogy, ha lehet, hagyjuk a szokványos dumákat. Ezt a kívánságát könnyen tudom teljesíteni, azon egyszerű okból kifolyólag, hogy ez az első képzőművészeti kiállítás, amit megnyitok. A szokványokat kerülendő, mindjárt egy személyes kitérővel kezdeném, még ha nem is tudom pontosan, miből térek ki.

A festőkkel szembeni gyanakvásomat egy fiatalkori traumára vezetem vissza. A gimnáziumban, ahol tanultam, én voltam az egyetlen, aki rajzból kettést kapott. Nem művészettörténetből, de még csak nem is az órai munkámat vagy a magatartásomat értékelték ezzel a jeggyel, hanem az egyik nagy műgonddal elkészített grafikámat. A tanárunk festőművész volt, nem pedagógus. A művészet nem egzaktan mérhető dolog, ugyanaz a rajz hol kettést ér, hol meg ötöst. Kinek mi tetszik. De gustibus non est disputandum. Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a kézügyességem sosem volt kiemelkedő, a legnagyobb igyekezettel is csak aránytalan pálcicaemberkéket tudok rajzolni. Hosszan tudnék értekezni ennek a készségbeli hiányosságnak a pozitív hatásairól, például, hogy milyen jó önbizalom-növelő gyakorlat egy gyereknek, ha ilyen apával rajzolhat együtt.

De ne feledkezzünk meg Botondról! Első találkozásunkkor már a képeit néztem, mikor rájöttem, hogy nem tört rám a festőkkel szembeni szokásos gyanakvásom. Beugrottunk hozzá a csíkszeredai műterembe. A látogatás rövid kitérőnek indult, de aztán az lett maga az út. A képekre adott zsigeri reakcióim jelezték, hogy ez a kőlyökképző srác – ezért hogy fog utálni – valójában egy kegyetlen alak. Elsősorban persze magával az, másodsorban azokkal, akik a képeit nézik. Mert nézzük a képeit, muszáj nézni őket, nem tudjuk levenni róluk a szemünket. Talán mert magunkat látjuk bennük, és érezzük, hogy legbelül ilyenek vagyunk: meztelenek és torzak. Néztem Botond festményeit, és tudtam, nincsen szükség rá, hogy kényszeredett

mosollyal megdicsérjem őket. Igazából nem is tudtam, mit mondani. Magától értetődő volt minden. Mint amikor egy régi ismerőssel találkozunk, és nem kell azon gondolkodnunk, hogyan vegyük fel a szálakat.

Azóta hosszú levelezések, viber- és messengerüzenet-váltások, személyes találkozások során megértettem, ez az ismerős-ségérzet abból fakad, hogy mindketten hasonló dolgokkal kísérletezünk, csak más eszközökkel. Hogy a most kiállított erotikus grafikákra utaljak: a mondat, amiben pina vagy fasz van és a kép, ami ezeket ábrázolja, szembeötlően különbözik, a történet mégis ugyanaz. Botond képei egyszerre ejtenek zavarba és ejtenek rabul, érzékiek, de az intellektusra is hatnak, olyan helyekre visznek, ahol nem szívesen tartózkodik az ember, mégis elviselhetővé teszik a lélek koromsötét zugait. Rengeteg munka, küzdelem, viaskodás van minden egyes itt kiállított darab mögött. Kitérőkkel, kanyarokkal, olykor zsákutcákön keresztül vezet az út azokhoz a képekhez, amelyeket csak így lehetett megrajzolni vagy megfesteni. Hemingwaynek tulajdonítják a mondást, miszerint az írás pofonegyszerű dolog, az ember leül az írógéphez, és kifolytatja a vért. Ez nyilván a festővászonra is ugyanúgy igaz, csak ügyelni kell, nehogy a padlóra csorogjon a vér.

Kerülném a nagy szavakat, de titokban azért lenyűgöz, ahogy Botond felhabzsolja a szemével a világot – a mi világunkat –, ahogy megmerítkezik benne, anélkül, hogy elveszne. Mármost egyszer s mindenkorra, mert az biztos, hogy amíg alkot, elveszik. Elveszik a részletekben, a formákban, a vonalakban, foltokban, önmagában és a témájában. Biztosan lehet ezt másként is csinálni, óvatosabban alkotni, csak nincs semmi értelme.

Kiállítási enteriőr

A cikk a Várfok Galériában elhangzott megnyitóbeszéd szerkesztett változata.